

Suvestinė redakcija nuo 2024-03-29

Įsakymas paskelbtas: Žin. 2000, Nr. [56-1673](#), i. k. 1002330ISAK00000215

Nauja redakcija nuo 2016-01-01:

Nr. [3D-938](#), 2015-12-18, paskelbta TAR 2015-12-23, i. k. 2015-20236

**LIETUVOS RESPUBLIKOS ŽEMĖS ŪKIO
MINISTRAS**

**ĮSAKYMAS
DĖL RINKAI TIEKIAMŲ SĖKLINIŲ BULVIŲ PRIVALOMŲJŲ REIKALAVIMŲ
APRAŠO PATVIRTINIMO**

2000 m. birželio 30 d. Nr. 215
Vilnius

Vadovaudamasi Lietuvos Respublikos augalų sėklininkystės įstatymo 8 straipsnio 1 dalies 3 punktu, taip pat siekdama užtikrinti kokybiškų sėklinių bulvių dauginimą ir tiekimą rinkai,

Preambulės pakeitimai:

Nr. [3D-260](#), 2024-03-28, paskelbta TAR 2024-03-28, i. k. 2024-05674

tvirtinu Rinkai tiekiamų sėklinių bulvių privalomųjų reikalavimų aprašą (pridedama).

ŽEMĖS ŪKIO MINISTRĖ

KAZIMIRA DANUTĖ PRUNSKIENĖ

PATVIRTINTA
Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro
2000 m. birželio 30 d. įsakymu Nr. 215
(Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro
2015 m. gruodžio 18 d. įsakymo Nr. 3D-938
redakcija)

RINKAI TIEKIAMŲ SĖKLINIŲ BULVIŲ PRIVALOMŲJŲ REIKALAVIMŲ APRAŠAS

I. BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Rinkai tiekiamų sėklinių bulvių privalomųjų reikalavimų aprašas (toliau – aprašas) parengtas įgyvendinant 2002 m. birželio 13 d. Tarybos direktyvą 2002/56/EB dėl prekybos sėklinėmis bulvėmis su paskutiniais pakeitimais, padarytais 2024 m. sausio 8 d. Komisijos įgyvendinimo sprendimu (ES) 2024/202, 2004 m. gruodžio 1 d. Komisijos sprendimą 2004/842/EB dėl įgyvendinimo taisyklių, kuriomis remdamosi valstybės narės gali leisti tiekti į rinką sėklas, priklausančias veislėms, dėl kurių buvo pateiktos paraiškos jas įtraukti į žemės ūkio augalų rūšių veislių ar daržovių rūšių veislių nacionalinį katalogą, su paskutiniais pakeitimais, padarytais 2016 m. kovo 3 d. Komisijos įgyvendinimo sprendimu (ES) 2016/320, 2008 m. birželio 20 d. Komisijos direktyvą 2008/62/EB, numatančią tam tikras leidžiančias nukrypti nuostatas, taikomas žemės ūkio vietinių populiacijų ir veislių, kurios natūraliai prisitaikiusios prie vietos ir regiono sąlygų ir kurioms gresia genetinė erozija, patvirtinimui ir prekybai tų vietinių populiacijų bei veislių sėkla ir sėklinėmis bulvėmis, 2014 m. vasario 6 d. Komisijos įgyvendinimo direktyvą 2014/20/ES, kuria nustatomos Sąjungos elitinių ir sertifikuotų sėklinių bulvių klasės, šių klasių sąlygos ir jų pavadinimai, 2014 m. vasario 6 d. Komisijos įgyvendinimo direktyvą 2014/21/ES, kuria nustatomos superelitinių sėklinių bulvių būtinios sąlygos ir Sąjungos klasės su paskutiniais pakeitimais, padarytais 2020 m. vasario 11 d. Komisijos įgyvendinimo direktyva 2020/177, atsižvelgiant į Europos ir Viduržemio jūros regiono augalų apsaugos organizacijos (EAAO) standartą PM 4/28 (1) „Sertifikavimo tvarka. Sėklinės bulvės“ (EAAO Biuletenis 29, 1999, p. 253) ir Jungtinių Tautų Europos ekonominės komisijos standartą S-1 dėl prekybos sėklinėmis bulvėmis ir jų kokybės kontrolės (UNECE (2018) UNECE standartas S-1. Sėklinės bulvės).

Punkto pakeitimai:

Nr. [3D-219](#), 2017-03-30, paskelbta TAR 2017-03-30, i. k. 2017-05208

Nr. [3D-589](#), 2019-10-28, paskelbta TAR 2019-10-28, i. k. 2019-17041

Nr. [3D-399](#), 2020-05-27, paskelbta TAR 2020-05-27, i. k. 2020-11246

Nr. [3D-260](#), 2024-03-28, paskelbta TAR 2024-03-28, i. k. 2024-05674

2. Aprašo tikslas – nustatyti sėklinių bulvių dauginimo etapus, sėklinių bulvių kategorijų skirstymo į klases kriterijus, sėklinių bulvių tiekimo rinkai reikalavimus, taip pat saugotinių sėklinių bulvių veislių auginimo ir tiekimo rinkai reikalavimus, siekiant, kad dauginamos ir tiekiamos rinkai sėklinės bulvės būtų kokybiškos ir neužkrėstos reguliuojamais nekarantininiais kenkėjais (toliau – kenkėjai).

Punkto pakeitimai:

Nr. [3D-399](#), 2020-05-27, paskelbta TAR 2020-05-27, i. k. 2020-11246

3. Aprašas privalomas fiziniams asmenims, Lietuvos Respublikoje ar kitoje Europos Sąjungos valstybėje narėje, įsteigtų juridinių asmenų arba kitų organizacijų ar jų padalinių (toliau – fiziniai ir juridiniai asmenys), vykdančioms veiklą, susijusią su sėklinių bulvių dauginimu ir tiekimu rinkai, taip pat saugotinių sėklinių bulvių veislių auginimu ir tiekimu rinkai.

4. Aprašas netaikomas fiziniams ir juridiniams asmenims, siekiantiems sėklines bulves išvežti į ne Europos Sąjungos valstybes nares.

5. Sėklinių bulvių tiekimu rinkai, jei sėklinių bulvių nesiekama komerciškai naudoti, nelaikomi šie veiksmai:

5.1. sėklinių bulvių pristatymas oficialiems tyrimams atlikti ir tikrinimo įstaigoms;

5.2. sėklinių bulvių pristatymas paslaugų teikėjams, siekiant jas perdirbti ar pakuoti, jei paslaugų teikėjas netampa taip tiekiamų sėklinių bulvių savininku.

6. Tiekimu rinkai nelaikoma sėklinių bulvių pristatymas Europos Komisijos nustatytais sąlygomis paslaugų teikėjams, siekiant pagaminti žemės ūkio žaliavą, skirtą pramoniniams tikslams, arba sėklinių bulvių, skirtų šiam tikslui, dauginimas, jei paslaugų teikėjas netampa tokiu būdu tiekiamų sėklinių bulvių, ar derliaus savininku. Sėklinių bulvių tiekėjas pateikia Valstybinei augalininkystės tarnybai prie Žemės ūkio ministerijos (toliau – tarnyba) sutarties, sudarytos su paslaugų teikėju, atitinkamų dalių kopiją, kurioje nurodyti reikalavimai ir standartai, kuriuos atitinka tokiu būdu pristatomos sėklinės bulvės.

7. Šiame apraše vartojamos sąvokos:

7.1. **Augalų auginimas *in vitro*** (toliau – *in vitro*) – augalų auginimas uždaruose induose (kolbose, mėgintuvėliuose ir kt.) mitybinėse terpėse steriliomis sąlygomis.

7.2. **Meristeminių audinių kultūra** – panašios sandaros atliekančios vienodą fiziologinę funkciją ląstelės, auginamos iš meristeminio nediferencijuoto audinio.

7.3. **Mikrodauginimas** – greitas augalinės medžiagos dauginimas naudojant *in vitro* diferencijuotus vegetatyvinius pumpurus arba iš augalo paimtą meristemą, kai siekiama išauginti daug augalų.

7.4. **Oficialiosios priemonės** – priemonės, kurias taiko Valstybinės augalininkystės tarnyba prie Žemės ūkio ministerijos dauginamosios medžiagos tiekėjo prašymu aprobuodama sėklinių bulvių pasėlius, atlikdama sėklinių bulvių kokybės tyrimus ir kitus su sėklinių bulvių sertifikavimu susijusius veiksmus.

7.5. **Saugotina sėklinių bulvių veislė** (toliau – saugotina veislė) – vietinė arba išsaugotina *in situ* sėklinių bulvių veislė, kuriai gresia genetinė erozija ir kurios genetinius išteklius būtina išsaugoti.

7.6. **Sėklinės bulvės** – nustatytus kokybės ir fitosanitarijos reikalavimus atitinkantys bulvių gumbai, skirti sėklai dauginti pagal šiame apraše išvardytus dauginimo etapus.

7.7. **Sėklinių bulvių genetinė erozija** – tos pačios rūšies sėklinių bulvių populiacijos (-ų) ar veislės genetinės įvairovės mažėjimas arba genetinio pagrindo menkėjimas dėl žmonių veiklos ar aplinkos pokyčių.

7.8. **Sėklinių bulvių genetinės medžiagos išsaugojimas *in situ*** (toliau – išsaugojimas *in situ*) – sėklinių bulvių genetinės medžiagos išsaugojimas natūralioje gamtinėje aplinkoje ir žemės ūkio aplinkoje, kurioje susidarę jų genetiniai požymiai.

7.9. **Sėklinių bulvių kilmės rajonas** (toliau – kilmės rajonas) – rajonas, kuriame vietinė arba išaugotina *in situ* sėklinių bulvių veislė buvo ilgai auginama ir prie kurio ji yra natūraliai prisitaikiusi.

7.10. **Sėklinių bulvių motininis augalas** – pradinei sėklinių bulvių dauginamajai medžiagai išauginti skirtas augalas.

7.11. **Sėklinių bulvių pasėlio aprobavimas** (toliau – aprobavimas) – sėklinių bulvių pasėlio veislinių savybių patikrinimas lauke, siekiant nustatyti pasėlio tinkamumą tam tikros veislės ir kategorijos (klasės) sėklinėms bulvėms išauginti.

7.12. **Sėklinių bulvių siunta** – vienos veislės ir kategorijos (klasės) sėklinių bulvių, užaugintų viename lauke ir nurodytų viename dokumente (dauginamosios medžiagos sertifikate), kiekis.

7.13. **Sėklinių bulvių tiekimas rinkai** – sėklinių bulvių pardavimas, laikymas, siekiant parduoti, siūlymas parduoti ar kitaip perduoti tretiesiems asmenims už atlygį arba nemokamai.

7.14. **Vietinė sėklinių bulvių veislė** (toliau – vietinė veislė) – ilgai tam tikroje vietoje auginama sėklinių bulvių veislė, išvesta liaudies selekcininkų ar susidariusi natūraliosios atrankos būdu.

8. Kitos šiame apraše vartojamos sąvokos suprantamos taip, kaip jos apibrėžtos Lietuvos Respublikos sėklininkystės įstatyme ir Lietuvos Respublikos augalų veislių apsaugos įstatyme.

II. SĖKLINIŲ BULVIŲ DAUGINIMO ETAPAI

9. Sėklinių bulvių dauginimo etapai, nurodyti aprašo 1 priede, yra šie:

- 9.1. atrinktojo augalo pasirinkimas;
- 9.2. meristeminių audinių kultūros (MAK) ir devirusuotų mikroaugalų gavimas;
- 9.3. sėklinių bulvių motininio augalo gavimas;
- 9.4. superelitinių sėklinių bulvių Sąjungos PBTC klasės (PBTC) bulvių minigumbų dauginimas;
- 9.5. superelitinių sėklinių bulvių Sąjungos PB klasės (PB) bulvių gumbų dauginimas;
- 9.6. elitinių sėklinių bulvių Sąjungos S klasės (S) gumbų dauginimas;
- 9.7. elitinių sėklinių bulvių Sąjungos SE klasės (SE) gumbų dauginimas;
- 9.8. elitinių sėklinių bulvių Sąjungos E klasės (E) gumbų dauginimas;
- 9.9. sertifikuotos Sąjungos A klasės (A) sėklinių bulvių gumbų dauginimas;
- 9.10. sertifikuotos Sąjungos B klasės (B) sėklinių bulvių gumbų išauginimas.

III. SĖKLINIŲ BULVIŲ PRADINĖS DAUGINAMOSIOS MEDŽIAGOS REIKALAVIMAI

10. Fizinis ir juridinis asmuo, siekdamas meristemiškai dauginti sėklines bulves, tarnybai pateikia sėklinių bulvių dauginimo metodikas ir kitą informaciją, susijusią su sėklinių bulvių dauginamosios medžiagos kiekiais kiekviename dauginimo etape.

11. Atrinktieji augalai turi būti neužkrėsti bulvių žiedinio puvinio sukėlėju, bulvių rudojo puvinio sukėlėju, bulvių gumbų verpstiškumo viroidu ir virusais, nurodytais Aprašo 2 priede, taip pat *Pectobacterium* spp., *Dickeya* spp., bulvių vėžio sukėlėju.

12. Meristeminių audinių kultūra (MAK) gaunama iš atrinktojo augalo laboratorijoje, kurioje neauginami kiti augalai, galintys būti bulvių ligų pernešėjais. MAK negali būti užkrėsta bulvių lapų susisukimo virusu, bulvių A virusu, bulvių S virusu, bulvių M virusu, bulvių X virusu, bulvių Y virusu, *Pectobacterium* spp., *Dickeya* spp.

13. Motininiai augalai turi būti laikomi patalpose, apsaugotose nuo kenkėjų ir auginimo substrate, neužkrėstame kenkėjais – auksiniu bulviniu ir blyškiuoju bulviniu nematodu. Motininiai augalai negali būti užkrėsti bulvių lapų susisukimo virusu, bulvių A virusu, bulvių S virusu, bulvių M virusu, bulvių X virusu, bulvių Y virusu, *Pectobacterium* spp., *Dickeya* spp., *Candidatus Liberibacter solanacearum*, *Candidatus Phytoplasma solani*, bulvių gumbų verpstiškumo viroidu ir bulvių žiedinio puvinio sukėlėju, bulvių rudojo puvinio sukėlėju, bulvių vėžio sukėlėju.

Punkto pakeitimai:

Nr. [3D-219](#), 2017-03-30, paskelbta TAR 2017-03-30, i. k. 2017-05208

Nr. [3D-399](#), 2020-05-27, paskelbta TAR 2020-05-27, i. k. 2020-11246

14. Motininiai augalai turi būti laikomi taip, kad būtų išvengta kaliaus ant audinių susidarymo, apvytimo ar užkrėtimo kenkėjais, išvardytais šio aprašo 13 punkte. Saugant pasodintus motininius augalus nuo užkrėtimo, naudojamos fitosanitarijos priemonės (dėvimi apsauginiai drabužiai, keičiama ir dezinfekuojama avalynė, naudojamas bulvėms kenkėjais neužkrėstas vanduo).

Punkto pakeitimai:

Nr. [3D-399](#), 2020-05-27, paskelbta TAR 2020-05-27, i. k. 2020-11246

15. Jei selekcininkas atrinktuosius motininius augalus daugina mikrodauginimo būdu, tarnyba ar selekcininkas, kontroliuojamas tarnybos, atlieka motininio augalo tyrimus dėl neužkrėtimo bakterijomis ir virusais, nurodytais aprašo 13 punkte. Jei motininei medžiagai padauginti selekcininkas naudoja kloninės selekcijos metodus, tarnyba ar selekcininkas, kontroliuojamas tarnybos, atlieka kloninės medžiagos tyrimus dėl neužkrėtimo bakterijomis ir virusais, nurodytais aprašo 13 punkte.

IV. SĖKLINIŲ BULVIŲ KATEGORIJOS

16. Sėklinės bulvės pagal kategorijas skirstomos į:

16.1. superelitines, prie kurių priskiriami:

16.1.1. Sąjungos PBTC klasės sėklinių bulvių augalai, įskaitant minigumbus, išauginti iš sėklinių bulvių motininių augalų mikrodauginimo būdu nuo kenkėjų apsaugotose patalpose ir auginimo substrate, neužkrėstame kenkėjais – auksiniu bulviniu ir blyškiuoju bulviniu nematodu. Sąjungos PBTC klasės sėklinių bulvių augalai, įskaitant minigumbus, turi atitikti šio aprašo 3–5 prieduose nurodytus reikalavimus, keliamus Sąjungos PBTC klasės bulvių minigumbams. Sąjungos PBTC klasės sėklinės bulvės turi būti neužkrėstos bulvių žiedinio puvinio sukėlėju, bulvių rudojo puvinio sukėlėju, bulvių vėžio sukėlėju, kolumbiniu galiniu nematodu, stiebiniu bulviniu nematodu, klasinguoju galiniu nematodu. PBTC klasės bulvių minigumbai (PBTC) daugiausia naudojami Sąjungos PB klasės bulvių gumbams (PB) išauginti, o neatitikus reikalavimų, tarnyba suteikia žemesnę kategoriją ir (ar) klasę. Pirmosios kartos Sąjungos PBTC gumbus leidžiama dauginti ne daugiau nei vieną kartą;

Papunkčio pakeitimai:

Nr. [3D-399](#), 2020-05-27, paskelbta TAR 2020-05-27, i. k. 2020-11246

16.1.2. Sąjungos PB klasės sėklinių bulvių gumbai, išauginti iš Sąjungos PBTC klasės bulvių minigumbų (PBTC) ir kurie atitinka šio aprašo 3–5 prieduose nurodytus Sąjungos PB klasės bulvių gumbų (PB) reikalavimus. Auginimo substratas turi būti neužkrėstas auksiniu bulviniu ir blyškiuoju bulviniu nematodu. Sąjungos PB klasės sėklinių bulvių gumbai turi būti neužkrėsti bulvių žiedinio puvinio sukėlėju, bulvių rudojo puvinio sukėlėju, bulvių vėžio sukėlėju, kolumbiniu galiniu nematodu, stiebiniu bulviniu nematodu, klasinguoju galiniu nematodu. Sąjungos PB klasės bulvių gumbai (PB) naudojami elitinėms Sąjungos S klasės sėklinėms bulvėms (S) išauginti, o neatitikus reikalavimų, tarnyba suteikia žemesnę kategoriją ir (ar) klasę;

16.1.3. Superelitinių bulvių sėklinių bulvių didžiausias kartų, išaugintų lauke, skaičius turi būti ne didesnis, nei keturios. Jei karta nenurodyta oficialiojoje etiketėje, laikoma, kad sėklinės bulvės yra ketvirtos kartos;

16.2. elitines, prie kurių priklauso:

16.2.1. Sąjungos S klasės sėklinių bulvių gumbai (S), išauginti iš superelitinių Sąjungos PB klasės bulvių gumbų (PB) ir kurie atitinka šio aprašo 3–5 prieduose nustatytus reikalavimus, keliamus Sąjungos S klasės sėklinėms bulvėms (S), o tarnyba patvirtino šią atitiktį. Dirvožemis turi būti neužkrėstas auksiniu bulviniu ir blyškiuoju bulviniu nematodu. Sąjungos S klasės sėklinių bulvių gumbai (S) turi būti neužkrėsti bulvių žiedinio puvinio sukėlėju, bulvių rudojo puvinio sukėlėju, bulvių vėžio sukėlėju, kolumbiniu galiniu nematodu, stiebiniu bulviniu nematodu, klasinguoju galiniu nematodu. Sąjungos S klasės sėklinės bulvės (S) naudojamos Sąjungos SE klasės sėklinėms bulvėms (SE) išauginti, o neatitikus reikalavimų, tarnyba suteikia žemesnę kategoriją ar klasę. Sąjungos S klasės sėklinių bulvių kartų, įskaitant superelitinę bulvių sėklą, išaugintą lauke, skaičius neturi viršyti penkių. Jei sėklinių bulvių karta nenurodyta oficialioje etiketėje, laikoma, kad sėklinės bulvės yra penktos kartos;

16.2.2. Sąjungos SE klasės sėklinių bulvių gumbai (SE), išauginti iš Sąjungos S klasės sėklinių bulvių ir atitinkantys šio aprašo 3–5 prieduose nustatytus Sąjungos SE klasės sėklinių bulvių reikalavimus, o tarnyba patvirtino šią atitiktį. Dirvožemis turi būti neužkrėstas auksiniu bulviniu ir blyškiuoju bulviniu nematodu.

Sąjungos SE klasės sėklinių bulvių gumbai (S) turi būti neužkrėsti bulvių žiedinio puvinio sukėlėju, bulvių rudojo puvinio sukėlėju, bulvių vėžio sukėlėju, kolumbiniu galiniu nematodu, stiebiniu bulviniu nematodu, klasinguoju galiniu nematodu. Sąjungos SE klasės sėklinės bulvės naudojamos Sąjungos E klasės sėklinėms bulvėms išauginti, o neatitikus reikalavimų, tarnyba suteikia žemesnę kategoriją. Sąjungos SE klasės sėklinių bulvių kartų, įskaitant superelitines sėklinės bulves, išaugintas lauke, ir Sąjungos S klasės sėklinių bulvių kartas, skaičius turi neviršyti šešių. Jei karta nenurodyta oficialioje etiketėje, laikoma, kad atitinkamos sėklinės bulvės yra šeštos kartos;

16.2.3. Sąjungos E klasės sėklinių bulvių gumbai (E), išauginti iš Sąjungos SE klasės sėklinių bulvių (SE) ir kurie atitinka šio aprašo 3–5 prieduose nustatytus reikalavimus, keliamus Sąjungos E klasės sėklinėms bulvėms, o tarnyba patvirtino šią atitiktį. Dirvožemis turi būti neužkrėstas auksiniu bulviniu ir blyškiuoju bulviniu nematodu. Sąjungos E klasės sėklinių bulvių gumbai (E) turi būti neužkrėsti bulvių žiedinio puvinio sukėlėju, bulvių rudojo puvinio sukėlėju, bulvių vėžio sukėlėju, kolumbiniu galiniu nematodu, stiebiniu bulviniu nematodu, klasinguoju galiniu nematodu. Sąjungos E klasės sėklinės bulvės (E) naudojamos sertifikuotoms Sąjungos A klasės sėklinėms bulvėms (A) išauginti, o neatitikus reikalavimų, tarnyba suteikia žemesnę klasę. Sąjungos E klasės sėklinių bulvių kartų, įskaitant superelitines sėklinės bulves, išaugintas lauke, elitines sėklinės bulves Sąjungos S ir SE klasių kartas, skaičius neturi viršyti septynių. Jei karta nenurodyta oficialioje etiketėje, laikoma, kad atitinkamos sėklinės bulvės yra septintos kartos.

16.3. sertifikuotas, prie kurių priskiriami:

16.3.1. Sąjungos A klasės sėklinių bulvių gumbai (A), išauginti iš elitinių sėklinių bulvių Sąjungos E klasės (E) arba iš aukštesnių kategorijų sėklinių bulvių, kurios atitinka šio aprašo 3–5 prieduose nurodytus Sąjungos A klasės sėklinių bulvių (A) reikalavimus. Dirvožemis turi būti neužkrėstas auksiniu bulviniu ir blyškiuoju bulviniu nematodu. Sąjungos A klasės sėklinių bulvių gumbai (A) turi būti neužkrėsti bulvių žiedinio puvinio sukėlėju, bulvių rudojo puvinio sukėlėju, bulvių vėžio sukėlėju, kolumbiniu galiniu nematodu, stiebiniu bulviniu nematodu, klasinguoju galiniu nematodu. Sąjungos A klasės sėklinės bulvės (A) naudojamos Sąjungos B klasės sėklinėms bulvėms (B) išauginti, o neatitikus reikalavimų, tarnyba suteikia žemesnę klasę;

16.3.2. Sąjungos B klasės sėklinių bulvių gumbai (B), išauginti iš Sąjungos A klasės sėklinių bulvių arba iš aukštesnių kategorijų sėklinių bulvių ir kurie atitinka aprašo 3–5 prieduose nurodytus Sąjungos B klasės sėklinių bulvių (B) reikalavimus. Dirvožemis turi būti neužkrėstas auksiniu bulviniu ir blyškiuoju bulviniu nematodu. Sąjungos B klasės sėklinių bulvių gumbai neturi būti užkrėsti bulvių žiedinio puvinio sukėlėju, bulvių rudojo puvinio sukėlėju, bulvių vėžio sukėlėju, kolumbiniu galiniu nematodu, stiebiniu bulviniu nematodu, klasinguoju galiniu nematodu. Sąjungos B klasės sėklinės bulvės (B) naudojamos nesėklinėms bulvėms auginti. Leistinos sertifikuotų sėklinių bulvių dvi kartos. Jei karta nenurodyta oficialiojoje etiketėje, laikoma, kad sertifikuotos sėklinės bulvės yra antros kartos.

Punkto pakeitimai:

Nr. [3D-219](#), 2017-03-30, paskelbta TAR 2017-03-30, i. k. 2017-05208

17. Pasėlio kategorijos klasė įvardijama pagal būsimo derliaus kategorijos klasę.

V. SĖKLINIŲ BULVIŲ SERTIFIKAVIMO ETAPAI

18. Sėklinių bulvių sertifikavimo etapai:

18.1. dauginamosios medžiagos tiekėjas kreipiasi į tarnybą, prašydamas ištirti laukus, skirtus sėklinėms bulvėms daugini dël bulvinių cistas sudarančių nematodų nustatymo. Sėklinių bulvių dirvožemio atitiktis fitosanitarijos reikalavimams įvertinama pagal tarnybos direktoriaus patvirtintas metodikas. Draudžiama kenkėjais užkrėstame dirvožemyje sodinti sėklines bulves;

Punkto pakeitimai:

Nr. [3D-399](#), 2020-05-27, paskelbta TAR 2020-05-27, i. k. 2020-11246

18.2. Dauginamosios medžiagos tiekėjas kreipiasi į Tarnybą dël sėklinių bulvių pasėlių atitikties 3 priede nurodytiems reikalavimams įvertinimo. Aprobutojas patikrina, ar dauginamosios medžiagos tiekėjas yra registruotas Lietuvos Respublikos fitosanitariniame registre ir atestuotas Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro nustatyta tvarka, ar sėklinių bulvių veislės įrašytos į Augalų veislių sąrašą arba į Bendrąjį katalogą, ar dauginamosios medžiagos tiekėjas turi licencinę sutartį dël veislių, kurioms taikoma teisinė apsauga, užregistruotą Tarnyboje. Dokumentai dël licencinių sutarčių registravimo pateikiami ir licencinės sutartys registruojamos Tarnybos direktoriaus nustatyta tvarka;

Punkto pakeitimai:

Nr. [3D-589](#), 2019-10-28, paskelbta TAR 2019-10-28, i. k. 2019-17041

18.3. dauginamosios medžiagos tiekėjas kreipiasi į tarnybą dël sėklinių bulvių derliaus bandinių paėmimo laboratoriniams tyrimams atlikti pagal šio aprašo 5 priedo reikalavimus. Sėklinių bulvių gumbų užsikrėtimas kenkėjais, nurodytais šio aprašo 16 punkte, nustatomas vadovaujantis tarnybos direktoriaus patvirtintomis metodikomis. Draudžiama sertifikuoti sėklines bulves, jei jos užkrėstos kenkėjais;

Punkto pakeitimai:

Nr. [3D-219](#), 2017-03-30, paskelbta TAR 2017-03-30, i. k. 2017-05208

Nr. [3D-399](#), 2020-05-27, paskelbta TAR 2020-05-27, i. k. 2020-11246

18.4. dauginamosios medžiagos tiekėjo saugykloje sėklinės bulvės laikomos atskirai pagal veisles, kategorijas, klases ir auginimo lauką. Sėklinės bulvės laikomos aruoduose, konteineriuose, ant kurių priklijuotose etiketėse nurodoma bulvių veislė, kategorija, klasė, lauko, iš kurio bulvės nukastos, numeris. Saugykloje turi būti sėklinių bulvių sandėliavimo planas. Dauginamosios medžiagos tiekėjas sėklines bulves rūšiuoja, fasuoja į fasuotes, kurios ženklinamos oficialiosiomis etiketėmis;

18.5. dauginamosios medžiagos tiekėjas visų kategorijų fasuotes ar konteinerius oficialiai prižiūrint uždaro taip, kad jų negalima būtų atidaryti nepažeidžiant uždarymo sistemos arba ant oficialiosios etiketės, nurodytos šio aprašo 18.7.1 papunktyje, matytusi sugadinimo ženklai. Uždarymo sistemą sudaro etiketė arba pritvirtinta oficialioji plomba. Uždarymo sistemos priemonės netaikomos, jeigu naudojama vienkartinė sandarinimo sistema;

18.6. fasuotės ir konteineriai, kurie buvo oficialiai uždaryti, vieną ar daugiau kartų iš naujo uždaromi tik tarnybai oficialiai prižiūrint. Jei fasuotės uždaromos iš naujo, etiketėje nurodomas uždarymo faktas, naujausia uždarymo data ir tarnybos pavadinimas;

18.7. sėklinių bulvių fasuotės ir konteineriai:

18.7.1. išorinėje pusėje ženklinami oficialiąja etikete, išspausdinta tarnybos arba jos įgalioto asmens, kuri anksčiau nebuvo naudota ir kuri atitinka aprašo 6 priede nurodytus reikalavimus. Etiketėje pateikiama informacija lietuvių ir anglų kalbomis. Jeigu naudojama pakabinamoji etiketė, visais atvejais ji pritvirtinama, sutvirtinant oficialiąja plomba. Jei leidžiama naudoti oficialiąsias lipnias etiketes, fasuotės turi būti oficialiai plombuotos. Etiketės forma tvirtinama tarnybos direktoriaus įsakymu;

Punkto pakeitimai:

Nr. [3D-65](#), 2020-01-31, paskelbta TAR 2020-01-31, i. k. 2020-02296

18.7.2. turi turėti tokios pat spalvos kaip etiketė oficialųjį dokumentą, kuriame būtų nurodyta bent jau šio aprašo 6 priedo 1.2.3, 1.2.4 ir 1.2.6 papunkčiuose nurodyta informacija. Šis dokumentas sudaromas taip, kad jis skirtųsi nuo šio aprašo 18.7.1 papunktyje nurodytos oficialiosios etiketės. Šio dokumento nereikia, jei informacija neištrinamais spaudmenimis užrašoma ant fasuotės arba jei naudojama lipni arba neplyštančios medžiagos etiketė;

18.7.3. kuriuose esančios perfasuotos sertifikuotos sėklinės bulvės sveria ne daugiau kaip 5 kg, gali būti ženklinami oficialia ne mažesne kaip 60×30 mm dydžio etikete, išspausdinta tarnybos įgalioto asmens, kuri anksčiau nebuvo naudota ir kuri atitinka aprašo 6 priedo 1.2 papunkčio ir 2 punkto reikalavimus. Etiketėje pateikiama informacija lietuvių kalba. Fasutės ir konteineriai uždaromi taip, kad jų negalima būtų atidaryti nepažeidžiant uždarymo sistemos arba ant oficialiosios etiketės matytųsi sugadinimo ženklai;

Papildyta papunkčiu:

Nr. [3D-826](#), 2020-12-01, paskelbta TAR 2020-12-01, i. k. 2020-25731

18.8. sėklinių bulvių fasuotes etiketėmis gali ženklinti tarnybos specialistai ar augintojai, kontroliuojami tarnybos. Pakartotinai sėklinių bulvių fasuotes ženklinti etiketėmis gali tik tarnybos specialistai, etiketėje nurodydami pakartotinio ženklinimo faktą, datą ir tarnybos pavadinimą;

18.9. dauginamosios medžiagos tiekėjas kreipiasi į tarnybą dėl sėklinių bulvių gumbų kokybės tyrimų atlikimo ir sertifikato išdavimo. Bandinių ėmėjas ima sėklinių bulvių bandinį iš oficialiąja etikete paženklintos sėklinių bulvių siuntos fasuotės ar konteinerio pagal tarnybos direktoriaus patvirtintą sėklinių bulvių bandinių ėmimo metodiką. Bandinį leidžiama imti iš neženklintos sėklinių bulvių siuntos tik tuo atveju, jei siunta bus ženklinama oficialiąja etikete oficialiai prižiūrint tarnybos bandinių ėmėjui. Sėklinių bulvių kokybės tyrimai atliekami pagal tarnybos patvirtintą sėklinių bulvių gumbų kokybės nustatymo metodiką, kurią tvirtina tarnybos direktorius;

18.10. jei superelitinių, elitinių ir sertifikuotų sėklinių bulvių pasėliai ir siuntos atitikus šio aprašo reikalavimus, tarnyba išduoda sėklinių bulvių sertifikatą;

18.11. jei saugotinių sėklinių bulvių veislių pasėliai ir siuntos atitikus šio aprašo reikalavimus, tarnyba išduoda pažymą.

19. Genetiškai modifikuotos veislės sėklinių bulvių etiketėse arba oficialiuose ar neoficialiuose dokumentuose, kurie tvirtinami ar pridedami prie sėklinių bulvių siuntos, pagal šio aprašo nuostatas turi būti aiškiai nurodyta, kad veislė yra genetiškai modifikuota.

20. Apie bet koki elitinių ar sertifikuotų sėklinių bulvių cheminį apdorojimą turi būti nurodyta oficialiojoje etiketėje arba tiekėjo etiketėje ir ant fasuotės, jos viduje arba ant konteinerio.

21. Pasėlio kategorija (klasė) įvardijama pagal būsimo derliaus sėklos kategoriją (klasę).

22. Saugotina sėklinių bulvių veislė sertifikuojama, jei:

22.1. dauginamosios medžiagos tiekėjas atestuotas žemės ūkio ministro nustatyta tvarka;

22.2. saugotina sėklinių bulvių veislė įrašyta į Nacionalinį augalų veislių sąrašą (toliau – Augalų veislių sąrašas), kurį sudaro ir tvarko tarnyba, arba į Žemės ūkio augalų rūšių veislių bendrąjį katalogą (toliau – Bendrasis katalogas);

22.3. sėklinių bulvių gumbai išauginti iš sėklinių bulvių pagal veislės palaikymo metodiką;

22.4. saugotinių sėklinių bulvių pasėliai ir gumbai atitinka šio aprašo nuostatas, keliamas sertifikuotai sėklai, išskyrus minimalaus veislės grynumo reikalavimus, o tarnyba, atlikdama oficialų tikrinimą ar dauginamosios medžiagos tiekėjų veiklos priežiūrą, patvirtino šią atitikimą;

22.5. saugotinių sėklinių bulvių veislė turi pakankamą veislės grynumą;

22.6. saugotina sėklinių bulvių veislė išauginta kilmės rajone, išskyrus šio aprašo 22.8 papunktyje nurodytą atvejį. Tarnyba informuoja Europos Komisiją ir kitas ES valstybes apie patvirtintus kilmės rajonus. Augalų genų bankas tarnybai teikia informaciją tarnybai apie patvirtintus kilmės rajonus;

22.7. saugotina sėklinių bulvių veislė palaikoma kilmės rajone;

22.8. Tais atvejais, kai saugotina sėklinių bulvių veislė kilmės rajone dėl aplinkos sąlygų negali atitikti sertifikuotoms sėklinėms bulvėms keliamų reikalavimų, tarnyba patvirtina papildomą kilmės rajoną. Tuo tikslu Augalų genų bankas teikia būtiną informaciją tarnybai. Tarnyba teikia Europos Komisijai ir kitoms ES valstybėms informaciją apie papildomus rajonus, kuriuose leidžiama auginti saugotinių sėklinių bulvių veislę.

23. Saugotinių sėklinių bulvių veislių sėklinių bulvių sertifikavimo etapai:

23.1. dauginamosios medžiagos tiekėjas prieš kiekvieno auginimo sezono pradžią raštu pateikia informaciją tarnybai apie saugotinoms sėklinių bulvių veislėms auginti naudojamą plotą ir vietą;

23.2. oficialusis ar įgaliotasis bandinių ėmėjas iš saugotinos sėklinių bulvių veislės siuntos fasuotės paima bandinį pagal tarnybos direktoriaus patvirtintą sėklinių bulvių bandinių ėmimo metodiką;

23.3. sėklinių bulvių kokybės tyrimai atliekami oficialiojoje ar įgaliotojoje laboratorijoje;

23.4. sėklinės bulvės supilamos į fasuotes, kurias būtina sandariai uždaryti;

23.5. sėklinių bulvių siuntos fasuotė paženklinama tiekėjo etikete, kuri atitinka šio aprašo 6 priedo 1.4 papunkčio reikalavimus.

VI. REIKALAVIMAI SĖKLINIŲ BULVIŲ AUGINTOJAMS

24. Sėklinių bulvių augintojai privalo:

24.1. laikytis tarnybos pareigūnų nurodytų fitosanitarijos priemonių, siekiant apsaugoti sėklines bulves nuo kenkėjų;

Punkto pakeitimai:

Nr. [3D-399](#), 2020-05-27, paskelbta TAR 2020-05-27, i. k. 2020-11246

24.2. naudoti Lietuvos Respublikoje registruotus augalų apsaugos produktus;

24.3. augindami sertifikuotas sėklines bulves laikytis saugių izoliacinių atstumų nuo kitų bulvių pasėlių priklausomai nuo kraštovaizdžio reljefo, ypatumų geografinių sąlygų atžvilgiu, trukdančių amarams plisti;

24.4. auginti sertifikuotas sėklines bulves tokiomis sąlygomis, kad būtų sumažinta užsikrėtimo virusais rizika, kuriuos perneša amarai (įskaitant tinkamu laiku purškimą insekticidais, ankstyvąjį bulvienojų naikinimą);

24.5. Superelitinių, elitinių, sertifikuotų sėklinių bulvių auginimui bulvių augintojas turi turėti atskirą žemės ūkio techniką, kitus įrankius, bulvių rūšiavimo punktus, saugyklas. Superelitinės, elitinės, sertifikuotos sėklinės bulvės transportuojamos atskirai nuo nesertifikuotų sėklinių bulvių. Bulvių augintojai privalo bulvių saugyklas išvalyti ir dezinfekuoti, bulvių gumbus apdoroti tik Lietuvos Respublikoje registruotais augalų apsaugos produktais, pagal augalų apsaugos produktų naudojimą reglamentuojančių teisės aktų reikalavimus;

24.6. tvarkyti sėklinių bulvių dauginimo dokumentavimo sistemą taip, kad tarnybos pareigūnams būtų prieinama informacija apie augalų kilmę ir gamybos apimtį, taip pat saugoti sėklinių bulvių įsigijimo dokumentus, susijusius su kiekviename dauginimo etape atliktų sėklinių bulvių tyrimų ir laboratorinių ekspertizių rezultatais.

VII. SĖKLINIŲ BULVIŲ PASĖLIŲ REIKALAVIMAI

25. Aprobuotojui apžiūrint sėklinių bulvių ir saugotinos sėklinių bulvių veislės pasėlius, pasėlio savininkas privalo pateikti sėklinių bulvių įsigijimo dokumentus, lauko schemas, duomenis apie priešėlius, sėjomainas. Jei veislė neįrašyta į Augalų veislių sąrašą, o įrašyta į Bendrąjį katalogą, pasėlio savininkas tarnybai turi pateikti veislės aprašymo, parengto oficialiosios ES valstybės institucijos, atlikusios išskirtinumo, vienodumo ir stabilumo tyrimus, kopiją.

26. Aprobuotojas, atlikdamas saugotinos sėklinių bulvių veislės pasėlių apžiūrą, kontroliuoja atitiktį šio aprašo nuostatomis, ypač sėklinių bulvių veislę, saugotinos veislės pasėlių auginimo vietą ir išaugintos saugotinos veislės sėklinių bulvių kiekius.

27. Sėklinių bulvių pasėlio ir saugotinių sėklinių bulvių veislių pasėlio atitiktis šio aprašo 3 priede nurodytiems reikalavimams nustatoma pagal tarnybos direktoriaus patvirtintas metodikas;

28. Sėklius pasėlius ir saugotinos veislės pasėlius galima aprobuoti, jeigu toje pačioje vietoje bulvės nebuvo augintos mažiausiai 4 metus.

29. Sėkliniams pasėliams būtinas minimalus apsauginis atstumas. Sėklai skirtos bulvės turi būti auginamos ne mažesniu kaip 50 m atstumu nuo kitų bulvių ir kitų bulvinių šeimos augalų pasėlių. Jei viename lauke auginama daugiau nei vienos veislės ir klasės bulvės, būtina tarp jų palikti saugų izoliacinį atstumą. Rekomenduojami kaimyniniai augalai: javai, grikliai, varpinės žolės. Pasėliai apdorojami tik Lietuvos Respublikoje registruotais augalų apsaugos produktais

30. Saugotinos sėklinių bulvių veislės vegetaciniai bandymai turi būti atlikti, siekiant nustatyti veislės tapatumą ir grynumą.

VIII. SĖKLINIŲ GUMBŲ KOKYBĖS REIKALAVIMAI

31. Sėklinės bulvės, dėl kurių įrašymo į Augalų veislių sąrašą buvo pateikta ir įregistruota paraiška tarnyboje, turi atitikti šio aprašo 4 priede sertifikuotai kategorijai nustatytus reikalavimus.

32. Saugotinos sėklinių bulvių veislės sėklinių bulvių tyrimai atliekami siekiant nustatyti, ar minėtosios sėklinės bulvės atitinka sertifikuotoms sėklinėms bulvėms keliamus reikalavimus. Tyrimai atliekami pagal patvirtintus tarptautinius metodus, jei tokių metodų nėra – taikant atitinkamus metodus. Sėklinių bulvių bandiniai imami iš vienuolikos siuntų.

33. Sėklinių bulvių gumbų dydis nustatomas matuokliu. Mažiausias gumbų dydis turi būti toks, kad gumbai nepralįstų pro 25x25 mm dydžio matuoklio kvadratinę skylutę. Jei jie nepralenda pro 35x35 mm dydžio matuoklio kvadratinę skylutę, tai viršutinės ir apatinės ribos didinamos kas 5 mm. Didžiausias siuntos sėklinių bulvių gumbų dydžio skirtumas turi būti toks, kad naudojamų dviejų matuoklių kvadratinių skylių dydžiai skirtųsi ne daugiau kaip 25 mm. Šis reikalavimas netaikomas superelitinėms sėklinėms bulvėms.

34. Sėklinių bulvių gumbų siuntoje turi būti ne daugiau kaip 3 proc. sėklinių bulvių gumbų, mažesnių už mažiausią dydį, ir ne daugiau kaip 3 proc. – didesnių už didžiausią dydį.

35. Saugotinių sėklinių bulvių veislėms netaikomi šio aprašo 33 ir 34 punktų reikalavimai.

36. Sėklinių bulvių, dėl kurių įrašymo į Augalų veislių sąrašą buvo pateikta ir įregistruota paraiška tarnyboje, bandiniai imami iš vienerių siuntų pagal tarnybos direktoriaus patvirtintą sėklinių bulvių bandinių ėmimo metodiką.

37. Sėklinių bulvių gumbų kokybė nustatoma pagal tarnybos direktoriaus patvirtintas metodikas. Asmeniui pageidaujant, vienerius metus leidžiama atlikti kiekvienos sėklinių bulvių veislės, dėl kurios įrašymo į Augalų veislių sąrašą buvo pateikta ir įregistruota paraiška tarnyboje, bandymus, siekiant surinkti informaciją apie jos ūkinį vertingumą. Tokiems bandymams pasėti leidžiamas sėklinių bulvių kiekis turi neviršyti 0,1 proc. kasmet Lietuvos Respublikoje sunaudojamo sėklinių bulvių kiekio. Jeigu tokio kiekio nepakanka užsodinti 10 ha plotui, leidžiama sėklinių bulvių kiekį padidinti.

38. Europos Komisijos sprendimu leidžiama sumažinti Lietuvos Respublikos teritorijoje užaugintų sėklinių bulvių gumbų dydį.

39. Mikrodauginimo būdu užaugintoms ir šiame apraše nustatytų dydžio reikalavimų neatitinkančioms sėklinėms bulvėms, Europos Komisijos sprendimu, gali būti nustatoma:

39.1. nuo konkrečių šio aprašo nuostatų nukrypti leidžiančios nuostatos;

39.2. šioms sėklinėms bulvėms taikomi reikalavimai;

39.3. šioms sėklinėms bulvėms taikomos klasės.

IX. SĖKLINIŲ BULVIŲ TIEKIMO RINKAI REIKALAVIMAI

40. Tiekiamos rinkai superelitinės, elitinės, sertifikuotos sėklinės bulvės ir saugotinių sėklinių bulvių veislių sėklinės bulvės turi būti sertifikuotos ir veislės įrašytos į Augalų veislių sąrašą ar Bendrąjį katalogą ir atitikti šio aprašo 3–5 prieduose nurodytus reikalavimus. Sėklinės bulvės, kurios neatitiko šio aprašo 4 priede nurodytų rinkos reikalavimų, gali būti rūšiuojamos. Po rūšiavimo tarnyba atlieka oficialų gumbų kokybės tyrimą.

40¹. Tarnyba iki 2031 m. kovo 31 d., nepažeisdama Lietuvos Respublikos teisės aktais sėklinėms bulvėms nustatytų fitosanitarijos reikalavimų, leidžia įvežti į Lietuvos Respubliką iš ne Europos Sąjungos valstybių narių ar iš ne Europos ekonominės erdvės valstybių elitinės ar sertifikuotos kategorijos sėklines bulves, atitinkančias apraše išdėstytus reikalavimus.

Papildyta punktu:

Nr. [3D-589](#), 2019-10-28, paskelbta TAR 2019-10-28, i. k. 2019-17041

Punkto pakeitimai:

Nr. [3D-260](#), 2024-03-28, paskelbta TAR 2024-03-28, i. k. 2024-05674

41. Sėklinės bulvės ruošiamos ir laikomos vienerūšėmis siuntomis. Siuntos dydis neribojamas. Sertifikuotų sėklinių bulvių siuntos perfasuojamos į kitos talpos fasuotes pagal tarnybos direktoriaus patvirtintą tvarką.

Punkto pakeitimai:

Nr. [3D-538](#), 2016-09-19, paskelbta TAR 2016-09-19, i. k. 2016-23702

Nr. [3D-65](#), 2020-01-31, paskelbta TAR 2020-01-31, i. k. 2020-02296

42. Sėklinės bulvės ir saugotinos sėklinių bulvių veislių sėklinės bulvės tiekiamos rinkai uždarytose ir užsandarintose fasuotėse arba kontaineriuose, paženklintuose pagal šio aprašo 18.5–18.7 papunkčiuose nurodytą uždarymo sistemą. Fasutės turi būti naujos, kontaineriai švarūs.

Punkto pakeitimai:

Nr. [3D-589](#), 2019-10-28, paskelbta TAR 2019-10-28, i. k. 2019-17041

43. Draudžiama tiekti rinkai sėklines bulves, kurios yra apdorotos dygimo inhibitoriais.

44. Konkrečios kategorijos sėklinės bulvės ženklinamos tai kategorijai nustatyta oficialiaja etikete, nurodyta šio aprašo 6 priede. Sėklinės bulvės, priklausančios veislei, dėl kurios ES valstybėje buvo pateikta paraiška įrašyti ją į Augalų veislių sąrašą, ženklinamos oranžinės spalvos etikete. Etiketėje nurodoma, kad atitinkamos sėklinės bulvės priklauso kategorijai, kuriai keliami ne tokie griežti reikalavimai.

45. Tiekiant rinkai daugiau kaip 2 kg sėklinių bulvių, įvežtų iš ne Europos Sąjungos valstybių, etiketėje turi būti pateikta ši informacija:

45.1. rūšis;

45.2. veislė;

45.3. kategorija;

45.4. išauginimo šalis ir institucija, atsakinga už sėklinių bulvių sertifikavimą;

45.5. šalis siuntėja;

45.6. importuotojas;

45.7. sėklinių bulvių kiekis.

46. Tarnyba kontroliuoja sėklines bulves rinkoje, siekdama nustatyti, ar dauginamosios medžiagos tiekėjai laikosi šio aprašo nuostatų.

47. Saugotinių sėklinių bulvių veislių sėklinės bulves leidžiama tiekti rinkai, jei laikomasi šių reikalavimų:

47.1. išaugintos kilmės rajone ar patvirtintuose papildomuose rajonuose. Išaugintas saugotinas sėklinių bulvių veisles patvirtintuose papildomuose rajonuose leidžiama naudoti tik kilmės rajone, išskyrus atvejus, nurodytus šio aprašo 47.3 papunktyje;

47.2. tiekiamos rinkai kilmės rajone;

47.3. saugotinos sėklinių bulvių veislės sėklines bulves leidžiama tiekti rinkai Lietuvos Respublikos teritorijoje patvirtintuose papildomuose rajonuose tais atvejais, jei papildomuose rajonuose yra panašios kilmės rajonui natūralios ar pusiau natūralios tos veislės buveinės.

48. Tarnyba, patvirtinusi papildomus sėklinių bulvių kilmės rajonus turi užtikrinti, kad sėklinių bulvių kilmės rajone būtų paliktas sėklinių bulvių kiekis, nurodytas šio aprašo 49 punkte, siekiant išsaugoti saugotiną sėklinių bulvių veislę kilmės rajone.

49. Tarnyba kontroliuoja, kad tiekiamos rinkai kiekvienos saugotinos sėklinių bulvių veislės sėklinių bulvių kiekis neviršytų 0,3 proc. sėklinių bulvių kiekio, išauginto vieną auginimo sezoną Lietuvos Respublikoje, arba sėklinių bulvių kiekio, kurio reikia apsodinti 100 ha, pasirenkant dydį, kuris yra didesnis. Tais atvejais, kai viršijamas sėklos kiekis, nurodytas šiame punkte, tarnyba nustato kiekvienam tiekėjui leidžiamus tiekti rinkai vegetacijos sezono metu saugotinos sėklinių bulvių veislės kiekius.

50. Tiekiamas rinkai bendras saugotinių sėklinių bulvių veislių sėklinių bulvių kiekis neturi viršyti 10 proc. sėklinių bulvių kiekio, pasodinto Lietuvos Respublikoje.

51. Tais atvejais, kai sėklinių bulvių kiekio, nurodyto šių reikalavimų 49 punkte, neužtenka apsodinti 100 ha plotą, didžiausią sėklinių bulvių, kiekvienais metais sodinamo Lietuvos Respublikoje, kiekį galima padidinti iki tokio kiekio, kurio reikia apsodinti 100 ha plotą.

52. Tarnyba, Europos Komisijai ar kitoms ES valstybėms paprašius, informuoja apie saugotinių sėklinių bulvių veislių sėklinių bulvių kiekius, tiekiamus rinkai Lietuvos Respublikoje.

53. Sėklinėms bulvėms, kurios tiekiamos rinkai tik pagal šio aprašo nuostatas, neturi būti taikomi jokie kiti tiekimo rinkai apribojimai dėl jų savybių, tyrimo reikalavimų, žymėjimo ir uždarymo, negu nustatyta šiame apraše ar kituose reikalavimuose.

54. Žemės ūkio ministerijos nustatyta tvarka ir laikotarpiu tiekėjams leidžiama tiekti rinkai:

54.1. nedidelį sėklinių bulvių kiekį moksliniais tikslais ar selekciniam darbui;

54.2. atitinkamą sėklinių bulvių kiekį kitiems tyrimams ar bandymams, jei jos priklauso veislėms, dėl kurių įrašymo į Augalų veislių sąrašą tarnybai yra pateikta paraiška. Europos Komisija nustato tokių augalų veislių tiekimo rinkai sąlygas; fasuočių ženklinimo reikalavimus, leidžiamus tiekti rinkai tokių augalų veislių sėklos kiekius.

54.3. genetiškai modifikuotai medžiagai toks leidimas gali būti suteiktas tik tuo atveju, jei buvo imtasi visų tinkamų priemonių, siekiant išvengti neigiamo poveikio žmonių sveikatai ir aplinkai.

55. Tiekti rinkai galutiniam vartotojui skirtais nedideliais kiekiais gali būti taikomos nuostatos, leidžiančios nukrypti nuo šio aprašo 42 punkto, dėl sėklos fasavimo, uždarymo ir žymėjimo.

55¹. Perfasuotų sertifikuotų sėklinių bulvių fasuotes, kuriose esančios sėklinės bulvės sveria ne daugiau kaip 5 kg, paženklintas oficialia ne mažesne kaip 60×30 mm dydžio etikete, leidžiama tiekti rinkai tik Lietuvos Respublikos teritorijoje.

Papildyta punktu:

Nr. [3D-826](#), 2020-12-01, paskelbta TAR 2020-12-01, i. k. 2020-25731

X. SĖKLINIŲ BULVIŲ LAIKYMO IR TRANSPORTAVIMO REIKALAVIMAI

56. Sėklinės bulvės laikomos specializuotose bulvių saugyklose. Saugykloje būtina ventiliavimo sistema, pastovus temperatūros režimas (rekomenduojama temperatūra ne mažesnė kaip +2 °C, santykinis oro drėgnis ne didesnis kaip 90 proc.).

57. Esant teigiamai oro temperatūrai, sėklinės bulvės gabenamos įvairiomis transporto priemonėmis. Oro temperatūrai nukritus žemiau 0°C, bulvės gabenamos specialiomis, papildomai apšildomomis arba termoizoliacinėmis transporto priemonėmis. Prie kiekvienos siuntos turi būti patogus priėjimas.

Priedo pakeitimai:

Nr. [175](#), 2002-05-10, Žin., 2002, Nr. 49-1918 (2002-05-17), i. k. 1022330ISAK00000175

Nr. [3D-278](#), 2004-04-30, Žin., 2004, Nr. 86-3143 (2004-05-28), i. k. 1042330ISAK003D-278

Nr. [3D-243](#), 2005-04-29, Žin., 2005, Nr. 59-2080 (2005-05-10), i. k. 1052330ISAK003D-243

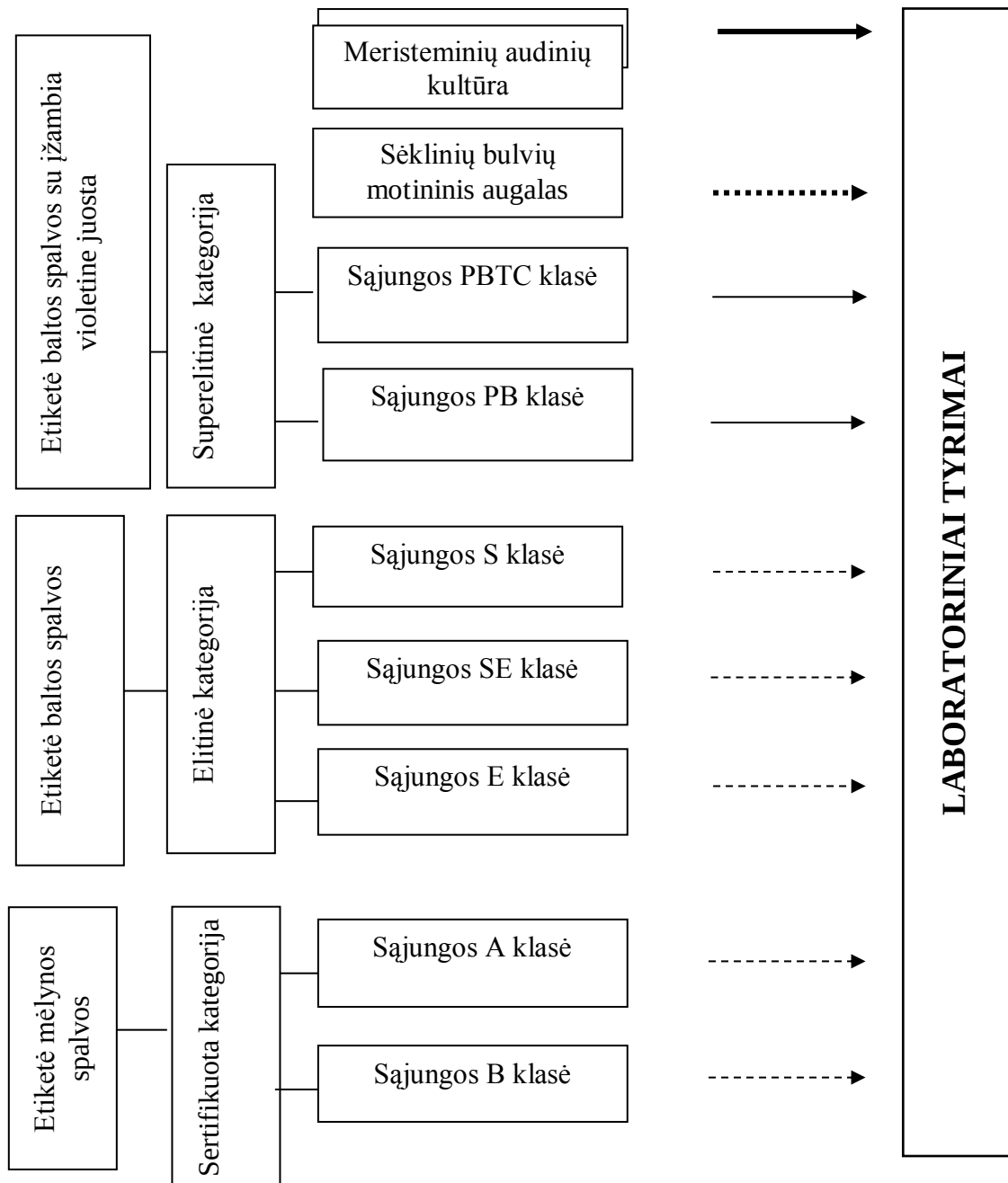
Nr. [3D-382](#), 2008-07-14, Žin., 2008, Nr. 83-3325 (2008-07-22), i. k. 1082330ISAK003D-382

Nr. [3D-431](#), 2009-06-16, Žin., 2009, Nr. 76-3139 (2009-06-27), i. k. 1092330ISAK003D-431

Nr. [3D-678](#), 2010-07-20, Žin., 2010, Nr. 91-4826 (2010-07-31), i. k. 1102330ISAK003D-678

Nr. [3D-938](#), 2015-12-18, paskelbta TAR 2015-12-23, i. k. 2015-20236

SĖKLINIŲ BULVIŲ DAUGINIMO ETAPAI

- laboratoriniais tyrimais nustatomi 2 priede ir aprašo 11 punkte nurodyti kenkėjai;
-→ laboratoriniais tyrimais nustatomi PVA, PVM, PVX, PVY, PVS, PLRV virusai ir aprašo 13 punkte nurodyti kenkėjai.
- laboratoriniais tyrimais nustatomi PVA, PVM, PVX, PVY, PVS, PLRV virusai ir aprašo 16.1 papunktyje nurodyti kenkėjai.

-----► laboratoriniais tyrimais nustatomi tik PVY, PLRV virusai ir 16.2 ir 16.3 papunkčiuose nurodyti kenkėjai.

Priedo pakeitimai:

Nr. [3D-219](#), 2017-03-30, paskelbta TAR 2017-03-30, i. k. 2017-05208

Nr. [3D-589](#), 2019-10-28, paskelbta TAR 2019-10-28, i. k. 2019-17041

Nr. [3D-399](#), 2020-05-27, paskelbta TAR 2020-05-27, i. k. 2020-11246

Rinkai tiekiamų sėklinių bulvių
privalomųjų reikalavimų aprašo
2 priedas

ATRINKTIESIEMS AUGALAMS KENKIANČIŲ VIRUSŲ SĄRAŠAS

Virusai:	Plitimo būdai
Bulvių A potyvirusas	Amarai
Bulvių M karlavirusas	Amarai
Bulvių S karlavirusas	Amarai, kontaktinis*
Bulvių X poteksvirusas	Kontaktinis
Bulvių Y potyvirusas	Amarai
Bulvių lapų susisukimo polerovirusas	Amarai
Liucernos mozaikos alfamovirusas	Amarai
Agurkų mozaikos kukumovirusas	Amarai
Bulvių aukubinės mozaikos poteksvirusas	Amarai
Bulvių mop-top pomovirusas	Spongospora subterranea
Bulvių V potyvirusas	Amarai
Tabako mozaikos tobamovirusas	Kontaktinis
Tabako nekrozės nekrovirusas	Olpidium brassicae
Tabako garbanotosios dryžligės tobravirusas	Nematodai (Paratrichodorus ir Trichodorus spp.)
Pomidorų juodųjų žiedų nepovirusas	Nematodai (Longidorus elongatus, L. attenuatus)
Pomidorų mozaikos tobamovirusas	Kontaktinis
Pomidorų dėmėtojo vytulio tospovirusas	Tripsai

*Sąlyčio būdas, kai tiesiogiai liečiamasi su augalais arba žemės ūkio mašinomis.

SĖKLINIŲ BULVIŲ PASĖLIŲ PAGRINDINIAI REIKALAVIMAI

1. Superelitinių sėklinių bulvių Sąjungos PBTC klasės pasėliai aprobavimo metu turi atitikti šiuos reikalavimus:

1.1. augalai neturi būti užkrėsti juodąja kojele (*Dickeya* Samson *et al.* spp. [1DICKG]; *Pectobacterium* Waldee emend. Hauben *et al.* spp. [1PECBG];

1.2. netipiškų veislei ir kitų augalų neturi būti;

1.3. augalų su mozaikos ar lapų susisukimo viruso [PLRV00] požymių neturi būti;

1.4. augalai neturi būti užkrėsti *Candidatus* *Liberibacter solanacearum* Liefting *et al.* [LIBEPS], *Candidatus* *Phytoplasma solani* Quaglino *et al.* [PHYPSO] ir bulvių gumbų verpstiškumo viroidu [PSTVD0].

2. Superelitinių sėklinių bulvių Sąjungos PB klasės pasėliai turi atitikti šiuos reikalavimus:

2.1. netipiškų veislei ir kitų veislių augalų skaičius neturi viršyti 0,01 proc. aprobuojamo pasėlio ploto;

2.2. augalų su mozaikos ar lapų susisukimo viruso [PLRV00] požymiais skaičius neturi viršyti 0,1 proc. aprobuojamo pasėlio ploto;

2.3. augalai neturi būti užkrėsti juodąja kojele (*Dickeya* Samson *et al.* spp. [1DICKG]; *Pectobacterium* Waldee emend. Hauben *et al.* spp. [1PECBG];

2.4. augalai neturi būti užkrėsti *Candidatus* *Liberibacter solanacearum* Liefting *et al.* [LIBEPS], *Candidatus* *Phytoplasma solani* Quaglino *et al.* [PHYPSO] ir bulvių gumbų verpstiškumo viroidu [PSTVD0].

3. Esant įtarimui dėl užkrėtimo šio priedo 2.1–2.4 papunkčiuose nurodytais kenkėjais, tarnyba papildomai atlieka laboratorinius lapų tyrimus.

4. Elitinių sėklinių bulvių Sąjungos S klasės pasėliai turi atitikti šiuos reikalavimus:

4.1. netipiškų veislei ir kitų veislių augalų skaičius neturi viršyti 0,1 proc. aprobuojamo pasėlio ploto;

4.2. juodąja kojele (*Dickeya* Samson *et al.* spp. [1DICKG]; *Pectobacterium* Waldee emend. Hauben *et al.* spp. [1PECBG]) užkrėstų augalų skaičius neturi viršyti 0,1 proc. aprobuojamo pasėlio ploto;

4.3. augalų, turinčių mozaikos ir lapų susisukimo viruso [PLRV00] požymių, skaičius turi neviršyti 0,2 proc. aprobuojamo pasėlio ploto;

4.4. augalai neturi būti užkrėsti *Candidatus Liberibacter solanacearum* Liefting *et al.* [LIBEPS], *Candidatus Phytoplasma solani* Quaglino *et al.* [PHYPSO] ir Bulvių gumbų verpstiškumo viroidu [PSTVD0].

5. Elitinių sėklinių bulvių Sąjungos SE klasės pasėliai turi atitikti šiuos reikalavimus:

5.1. netipiškų veislei ir kitų veislių augalų skaičius neturi viršyti 0,1 proc. arobuojamo pasėlio ploto;

5.2. juodąja kojele (*Dickeya* Samson *et al. spp.* [1DICKG]; *Pectobacterium* Waldee emend. Hauben *et al. spp.* [1PECBG]) užkrėstų augalų skaičius neturi viršyti 0,5 proc. arobuojamo pasėlio ploto;

5.3. augalų, turinčių mozaikos ir lapų susisukimo viruso [PLRV00] požymių, skaičius neturi viršyti 0,5 proc. arobuojamo pasėlio ploto;

5.4. augalai neturi būti užkrėsti *Candidatus Liberibacter solanacearum* Liefting *et al.* [LIBEPS], *Candidatus Phytoplasma solani* Quaglino *et al.* [PHYPSO] ir Bulvių gumbų verpstiškumo viroidu [PSTVD0].

6. Elitinių sėklinių bulvių Sąjungos E klasės pasėliai turi atitikti šiuos reikalavimus:

6.1. netipiškų veislei ir kitų veislių augalų skaičius neturi viršyti 0,1 proc. arobuojamo pasėlio ploto;

6.2. juodąja kojele (*Dickeya* Samson *et al. spp.* [1DICKG]; *Pectobacterium* Waldee emend. Hauben *et al. spp.* [1PECBG]) užkrėstų augalų skaičius neturi viršyti 1,0 proc. arobuojamo pasėlio ploto;

6.3. augalų, turinčių mozaikos ir lapų susisukimo viruso [PLRV00] požymių, skaičius neturi viršyti 0,8 proc. arobuojamo pasėlio ploto;

6.4. augalai neturi būti užkrėsti *Candidatus Liberibacter solanacearum* Liefting *et al.* [LIBEPS], *Candidatus Phytoplasma solani* Quaglino *et al.* [PHYPSO] ir Bulvių gumbų verpstiškumo viroidu [PSTVD0].

7. Sertifikuotų sėklinių bulvių A klasės pasėliai turi atitikti šiuos reikalavimus:

7.1. juodąja kojele (*Dickeya* Samson *et al. spp.* [1DICKG]; *Pectobacterium* Waldee emend. Hauben *et al. spp.* [1PECBG]) užkrėstų augalų skaičius neturi viršyti 2,0 proc. arobuojamo pasėlio ploto;

7.2. augalų, turinčių mozaikos ir lapų susisukimo viruso [PLRV00] požymių, skaičius neturi viršyti 2,0 proc. arobuojamo pasėlio ploto;

7.3. netipiškų veislei ir kitų veislių augalų skaičius neturi viršyti 0,2 proc. arobuojamo pasėlio ploto;

7.4. augalai neturi būti užkrėsti *Candidatus Liberibacter solanacearum* Liefting *et al.* [LIBEPS], *Candidatus Phytoplasma solani* Quaglino *et al.* [PHYPSO] ir Bulvių gumbų verpstiškumo viroidu [PSTVD0].

8. Sertifikuotų sėklinių bulvių B klasės pasėliai turi atitikti šiuos reikalavimus:

8.1. netipiškų veislei ir kitų veislių augalų skaičius neturi viršyti 0,5 proc. aprobuojamo pasėlio ploto;

8.2. juodąja kojele (*Dickeya* Samson *et al. spp.* [1DICKG]; *Pectobacterium* Waldee emend. Hauben *et al. spp.* [1PECBG]) užkrėstų augalų skaičius neturi viršyti 4,0 proc. aprobuojamo pasėlio ploto;

8.3. augalų, turinčių mozaikos ir lapų susisukimo viruso [PLRV00] požymių, skaičius neturi viršyti 6,0 proc. aprobuojamo pasėlio ploto;

8.4. augalai neturi būti užkrėsti *Candidatus Liberibacter solanacearum* Liefting *et al.* [LIBEPS], *Candidatus Phytoplasma solani* Quaglino *et al.* [PHYPSO] ir Bulvių gumbų verpstiškumo viroidu [PSTVD0].

Priedo pakeitimai:

Nr. [3D-399](#), 2020-05-27, paskelbta TAR 2020-05-27, i. k. 2020-11246

SĖKLINIŲ BULVIŲ GUMBŲ PAGRINDINIAI REIKALAVIMAI

1. Superelitinių sėklinių bulvių Sąjungos PBTC klasės gumbai turi būti neužkrėsti puvinio, rizoktonioze, kurią sukelia *Thanatephorus cucumeris* (A.B. Frank) Donk [RHIZSO], paprastosiomis rauplėmis, piktosiomis (dulkingosiomis) rauplėmis, kurias sukelia *Spongospora subterranea* (Wallr.) Lagerh. [SPONSU], *Candidatus Liberibacter solanacearum* Liefting et al. [LIBEPS], *Ditylenchus destructor* Thorne [DITYDE], gumbai turi būti nesuvytę dėl per didelės dehidratacijos, taip pat gumbai turi būti be išorinių pakitimų, įskaitant deformacijas, pažeidimus, įtrūkimus.

2. Superelitinių sėklinių bulvių Sąjungos PB klasės gumbai turi atitikti šiuos reikalavimus:

2.1. užsikrėtimas puvinio, išskyrus atvejus, kai jo sukėlėjas yra bulvių žiedinis puvinys (*Clavibacter michiganensis* subsp. *sepedonicus*) ar bulvių rudasis puvinys (*Ralstonia solanacearum*) neturi viršyti 0,2 proc. superelitinių sėklinių bulvių Sąjungos PB klasės gumbų siuntos svorio;

2.2. užsikrėtimas rizoktonioze, jei daugiau negu 10 proc. sėklinių bulvių gumbų paviršius yra pažeistas, kurią sukelia *Thanatephorus cucumeris* (A.B. Frank) Donk [RHIZSO], neturi viršyti 1,0 proc. superelitinių sėklinių bulvių Sąjungos PB klasės gumbų siuntos svorio;

2.3. užsikrėtimas paprastosiomis rauplėmis (*Streptomyces scabies*), jei daugiau negu vienas trečdalis paviršiaus yra pažeistas, neturi viršyti 5,0 proc. superelitinių sėklinių bulvių Sąjungos PB klasės gumbų siuntos svorio;

2.4. užsikrėtimas piktosiomis (dulkingosiomis) rauplėmis kurias sukelia *Spongospora subterranea* (Wallr.) Lagerh. [SPONSU], jei daugiau negu 10 proc. sėklinių bulvių gumbų paviršiaus yra pažeistas, neturi viršyti 1,0 proc. superelitinių sėklinių bulvių Sąjungos PB klasės gumbų siuntos svorio;

2.5. dėl per didelės dehidratacijos arba dėl sidabriškųjų rauplių sukeltos dehidratacijos suvytę gumbai neturi viršyti 0,5 proc. superelitinių sėklinių bulvių Sąjungos PB klasės gumbų siuntos svorio;

2.6. dėl išorinių pakitimų, įskaitant deformacijas ar pažeisti gumbai, neturi viršyti 3,0 proc. superelitinių sėklinių bulvių Sąjungos PB klasės gumbų siuntos svorio;

2.7. gumbai turi būti neužkrėsti *Candidatus Liberibacter solanacearum* Liefting et al. [LIBEPS] ir *Ditylenchus destructor* Thorne [DITYDE]

2.8. žemėtumas ir pašalinės medžiagos neturi viršyti 1,0 proc. superelitinių sėklinių bulvių Sąjungos PB klasės gumbų siuntos svorio.

3. Leidžiama iki 6,0 proc. pažeidimų, nurodytų šio priedo 2.1–2.7 papunkčiuose, paklaida.

4. Elitinių sėklinių bulvių Sąjungos S klasės siuntoms keliami reikalavimai:

4.1. užsikrėtimas puvinio, išskyrus atvejus, kai jo sukėlėjas yra bulvių žiedinis puvinys (*Clavibacter michiganensis* subsp. *sepedonicus*) ar bulvių rudasis puvinys (*Ralstonia solanacearum*), neturi viršyti 0,5

proc. elitinių sėklinių bulvių Sąjungos S klasės siuntos svorio, iš kurių užsikrėtimas šlapiuoju puvinio – neturi viršyti 0,2 proc. elitinių sėklinių bulvių Sąjungos S klasės siuntos svorio;

4.2. užsikrėtimas rizoktonioze, jei daugiau negu 10 proc. sėklinių bulvių gumbų paviršiaus yra pažeista, kurią sukelia *Thanatephorus cucumeris* (A.B. Frank) Donk [RHIZSO], neturi viršyti 5,0 proc. elitinių sėklinių bulvių Sąjungos S klasės siuntos svorio;

4.3. užsikrėtimas paprastosiomis rauplėmis (*Streptomyces scabies*), jei daugiau negu vienas trečdalis sėklinių bulvių gumbų paviršiaus pažeistas, neturi viršyti 5,0 proc. elitinių sėklinių bulvių Sąjungos S klasės siuntos svorio;

4.4. užsikrėtimas piktosiomis (dulkingosiomis) rauplėmis, kurias sukelia *Spongospora subterranea* (Wallr.) Lagerh. [SPONSU], jei daugiau negu 10 proc. sėklinių bulvių gumbų paviršiaus yra pažeista, neturi viršyti 3,0 proc. elitinių sėklinių bulvių Sąjungos S klasės siuntos svorio;

4.5. dėl per didelės dehidratacijos arba dėl sidabriškųjų rauplių sukeltos dehidratacijos suvytę gumbai neturi viršyti 1,0 proc. elitinių sėklinių bulvių Sąjungos S klasės siuntos svorio;

4.6. rizoktoniozė, išoriniai pakitimai, įskaitant deformacijas, pažeidimus, neturi viršyti 3,0 proc. elitinių sėklinių bulvių Sąjungos S klasės siuntos svorio;

4.7. gumbai turi būti neužkrėsti *Candidatus Liberibacter solanacearum* Liefting *et al.* ir *Ditylenchus destructor* Thorne [DITYDE];

4.8. žemė ir pašalinės medžiagos neturi viršyti 1,0 proc. elitinių sėklinių bulvių Sąjungos S klasės siuntos svorio.

5. Leidžiama iki 6,0 proc. pažeidimų, nurodytų šio priedo 4.1–4.7 papunkčiuose, paklaida.

6. Elitinių sėklinių bulvių Sąjungos SE klasės siuntoms keliami reikalavimai:

6.1. užsikrėtimas puvinio, išskyrus atvejus, kai jo sukėlėjas yra bulvių žiedinis puvinys (*Clavibacter michiganensis* subsp. *sepedonicus*) ar bulvių rudasis puvinys (*Ralstonia solanacearum*) elitinių sėklinių bulvių Sąjungos SE klasės sėklinėms bulvėms, neturi viršyti 0,5 proc. elitinių sėklinių bulvių Sąjungos S klasės siuntos svorio, iš kurio užsikrėtimas šlapiuoju puvinio neturi viršyti 0,2 proc. elitinių sėklinių bulvių Sąjungos SE klasės siuntos svorio;

6.2. užsikrėtimas rizoktonioze, jei daugiau negu 10 proc. sėklinių bulvių gumbų paviršiaus yra pažeista, kurią sukelia *Thanatephorus cucumeris* (A.B. Frank) Donk [RHIZSO], neturi viršyti 5,0 proc. elitinių sėklinių bulvių Sąjungos SE klasės siuntos svorio;

6.3. užsikrėtimas paprastosiomis rauplėmis (*Streptomyces scabies*), jei daugiau negu vienas trečdalis sėklinių bulvių gumbų paviršiaus pažeistas, neturi viršyti 5,0 proc. elitinių sėklinių bulvių Sąjungos SE klasės siuntos svorio;

6.4. užsikrėtimas piktosiomis (dulkingosiomis) rauplėmis, kurias sukelia *Spongospora subterranea* (Wallr.) Lagerh. [SPONSU], jei daugiau negu 10 proc. sėklinių bulvių gumbų paviršiaus yra pažeista, neturi viršyti 3,0 proc. elitinių sėklinių bulvių Sąjungos SE klasės siuntos svorio;

6.5. dėl per didelės dehidratacijos arba dėl sidabriškųjų rauplių sukeltos dehidratacijos suvytę gumbai neturi viršyti 1,0 proc. elitinių sėklinių bulvių Sąjungos SE klasės siuntos svorio;

6.6. rizoktoniozė, išoriniai pakitimai, įskaitant deformacijas, pažeidimus, neturi viršyti 3,0 proc. elitinių sėklinių bulvių Sąjungos SE klasės siuntos svorio;

6.7. gumbai turi būti neužkrėsti *Candidatus Liberibacter solanacearum* Liefting *et al.* ir *Ditylenchus destructor* Thorne [DITYDE];

6.8. žemė ir pašalinės medžiagos neturi viršyti 1,0 proc. elitinių sėklinių bulvių Sąjungos SE klasės siuntos svorio.

7. Leidžiama iki 6,0 proc. pažeidimų, nurodytų šio priedo 6.1–6.7 papunkčiuose, paklaida.

8. Elitinių sėklinių bulvių Sąjungos E klasės siuntoms keliami reikalavimai:

8.1. užsikrėtimas puvinium, išskyrus atvejus, kai jo sukėlėjas yra bulvių žiedinis puvinys (*Clavibacter michiganensis subsp. sepedonicus*) ar bulvių rudasis puvinys (*Ralstonia solanacearum*), neturi viršyti 0,5 proc. Elitinių sėklinių bulvių Sąjungos E klasės siuntos svorio, iš kurio užsikrėtimas šlapiuoju puvinium neturi viršyti 0,2 proc. elitinių sėklinių bulvių Sąjungos E klasės siuntos svorio;

8.2. užsikrėtimas rizoktonioze, jei daugiau negu 10 proc. sėklinių bulvių gumbų paviršiaus yra pažeista, kurią sukelia *Thanatephorus cucumeris* (A.B. Frank) Donk [RHIZSO], neturi viršyti 5,0 proc. elitinių sėklinių bulvių Sąjungos E klasės siuntos svorio;

8.3. užsikrėtimas paprastosiomis rauplėmis (*Streptomyces scabies*), jei daugiau negu vienas trečdalis sėklinių bulvių gumbų paviršiaus pažeistas, neturi viršyti 5,0 proc. elitinių sėklinių bulvių Sąjungos E klasės siuntos svorio;

8.4. užsikrėtimas piktosiomis (dulkingosiomis) rauplėmis, kurias sukelia *Spongospora subterranea* (Wallr.) Lagerh. [SPONSU], jei daugiau negu 10 proc. sėklinių bulvių gumbų paviršiaus yra pažeista, neturi viršyti 3,0 proc. elitinių sėklinių bulvių Sąjungos E klasės siuntos svorio;

8.5. dėl per didelės dehidratacijos arba dėl sidabriškųjų rauplių sukeltos dehidratacijos suvytę gumbai neturi viršyti 1,0 proc. elitinių sėklinių bulvių Sąjungos E klasės siuntos svorio;

8.6. rizoktoniozė, išoriniai pakitimai, įskaitant deformacijas, pažeidimus, neturi viršyti 3,0 proc. elitinių sėklinių bulvių Sąjungos E klasės siuntos svorio;

8.7. gumbai turi būti neužkrėsti *Candidatus Liberibacter solanacearum* Liefting *et al.* ir *Ditylenchus destructor* Thorne [DITYDE];

8.8. žemė ir pašalinės medžiagos neturi viršyti 1,0 proc. sėklinių bulvių Sąjungos E klasės siuntos svorio.

9. Leidžiama iki 6,0 proc. pažeidimų, nurodytų šio priedo 8.1–8.7 papunkčiuose, paklaida.

10. Sertifikuotų sėklinių bulvių Sąjungos A klasės siuntoms keliami reikalavimai:

10.1. užsikrėtimas sausuoju ir šlapiuoju puvinium, išskyrus atvejus, kai jo sukėlėjas yra bulvių žiedinis puvinys (*Clavibacter michiganensis subsp. sepedonicus*) ar bulvių rudasis puvinys (*Ralstonia*

solanacearum), neturi viršyti 0,5 proc. sėklinių bulvių gumbų siuntos svorio, iš kurio užsikrėtimas šlapiuoju puvinio – neturi viršyti 0,2 proc. sertifikuotų sėklinių bulvių Sąjungos A klasės sėklinių bulvių siuntos svorio;

10.2. užsikrėtimas rizoktonioze, jei daugiau negu 10 proc. sėklinių bulvių gumbų paviršiaus yra pažeista, kurią sukelia *Thanatephorus cucumeris* (A.B. Frank) Donk [RHIZSO], neturi viršyti 5,0 proc. sertifikuotų sėklinių bulvių Sąjungos A klasės siuntos svorio;

10.3. užsikrėtimas paprastosiomis rauplėmis (*Streptomyces scabies*), jei daugiau negu vienas trečdalis sėklinių bulvių gumbų paviršiaus pažeistas, neturi viršyti 5,0 proc. sertifikuotų sėklinių bulvių Sąjungos A klasės siuntos svorio;

10.4. užsikrėtimas piktosiomis (dulkingosiomis) rauplėmis, kurias sukelia *Spongospora subterranea* (Wallr.) Lagerh. [SPONSU], jei daugiau negu 10 proc. sėklinių bulvių gumbų paviršiaus yra pažeista, neturi viršyti 3,0 proc. sertifikuotų sėklinių bulvių Sąjungos A klasės siuntos svorio;

10.5. dėl per didelės dehidratacijos arba dėl sidabriškųjų rauplių sukeltos dehidratacijos suvytę gumbai neturi viršyti 1,0 proc. sertifikuotų sėklinių bulvių Sąjungos A klasės siuntos svorio;

10.6. rizoktoniozė, išoriniai pakitimai, įskaitant deformacijas, pažeidimus, neturi viršyti 3,0 proc. sertifikuotų sėklinių bulvių Sąjungos A klasės siuntos svorio;

10.7 gumbai turi būti neužkręsti *Candidatus Liberibacter solanacearum* Liefting *et al.* ir *Ditylenchus destructor* Thorne [DITYDE];

10.8. žemė ir pašalinės medžiagos neturi viršyti 2,0 proc. sertifikuotų sėklinių bulvių Sąjungos A klasės sėklinių bulvių siuntos svorio.

11. Leidžiama iki 8,0 proc. pažeidimų, nurodytų šio priedo 10.1–10.7 papunkčiuose, paklaida.

12. Sertifikuotų sėklinių bulvių Sąjungos B klasės siuntoms keliami reikalavimai:

12.1. užsikrėtimas sausuoju ir šlapiuoju puvinio, išskyrus atvejus, kai jo sukėlėjas yra bulvių žiedinis puvinys (*Clavibacter michiganensis* subsp. *sepedonicus*) ar bulvių rudasis puvinys (*Ralstonia solanacearum*), neturi viršyti 0,5 proc. sėklinių bulvių gumbų siuntos svorio, iš kurio užsikrėtimas šlapiuoju puvinio neturi viršyti 0,2 proc. sertifikuotų sėklinių bulvių Sąjungos B klasės siuntos svorio;

12.2. užsikrėtimas rizoktonioze, jei daugiau negu 10 proc. sėklinių bulvių gumbų paviršiaus yra pažeista, kurią sukelia *Thanatephorus cucumeris* (A.B. Frank) Donk [RHIZSO], neturi viršyti 5,0 proc. sertifikuotų sėklinių bulvių Sąjungos B klasės siuntos svorio;

12.3. užsikrėtimas paprastosiomis rauplėmis (*Streptomyces scabies*), jei daugiau negu vienas trečdalis sėklinių bulvių gumbų paviršiaus pažeistas, neturi viršyti 5,0 proc. sertifikuotų sėklinių bulvių Sąjungos B klasės sėklinių bulvių siuntos svorio;

12.4. užsikrėtimas piktosiomis (dulkingosiomis) rauplėmis, kurias sukelia *Spongospora subterranea* (Wallr.) Lagerh. [SPONSU], jei daugiau negu 10 proc. sėklinių bulvių gumbų paviršiaus yra

pažeista, neturi viršyti 3,0 proc. sertifikuotų sėklinių bulvių Sąjungos B klasės sėklinių bulvių siuntos svorio;

12.5. dėl per didelės dehidracijos arba dėl sidabriškųjų rauplių sukeltos dehidracijos suvytę gumbai neturi viršyti 1,0 proc. sertifikuotų sėklinių bulvių Sąjungos B klasės sėklinių bulvių siuntos svorio;

12.6. rizoktoniozė, išoriniai pakitimai, įskaitant deformacijas, pažeidimus, neturi viršyti 3,0 proc. sertifikuotų sėklinių bulvių Sąjungos B klasės siuntos svorio;

12.7. gumbai turi būti neužkrėsti *Candidatus Liberibacter solanacearum* Liefting *et al.* ir *Ditylenchus destructor* Thorne [DITYDE];

12.8. žemė ir pašalinės medžiagos neturi viršyti 2,0 proc. sertifikuotų sėklinių bulvių Sąjungos B klasės sėklinių bulvių siuntos svorio.

13. Leidžiama iki 8,0 proc. pažeidimų, nurodytų šio priedo 12.1–12.7 papunkčiuose, paklaida.

Priedo pakeitimai:

Nr. [3D-399](#), 2020-05-27, paskelbta TAR 2020-05-27, i. k. 2020-11246

**SĖKLINIŲ BULVIŲ AUGALŲ PALIKUONIŲ (TIESIOGINIO PROGENO)
PAGRINDINIAI REIKALAVIMAI**

1. Sėklinių bulvių augalų palikuonių, kuriems būdingi virusinės infekcijos požymiai:
 - 1.1. superelitinių Sąjungos PBTC klasės augalų palikuonių, turinčių virusinių (PVA, PVM, PVX, PVY, PVS ir PLRV) infekcijų požymių, neturi būti;
 - 1.2. superelitinių Sąjungos PB klasės augalų palikuonių, turinčių virusinių (PVA, PVM, PVX, PVY, PVS ir PLRV) infekcijų požymių, neturi būti daugiau kaip 0,5 proc.;
 - 1.3. elitinių Sąjungos S klasės augalų palikuonių, turinčių virusinių (PVY ir PLRV) infekcijų požymių, neturi būti daugiau kaip 1,0 proc.;
 - 1.4. elitinių Sąjungos SE klasės augalų palikuonių, turinčių virusinių PVY ir PLRV infekcijų požymių, neturi būti daugiau kaip 2,0 proc.;
 - 1.5. elitinių Sąjungos E klasės augalų palikuonių, turinčių virusinių PVY ir PLRV infekcijų požymių, neturi būti daugiau kaip 4,0 proc.;
 - 1.6. sertifikuotų Sąjungos A klasės augalų palikuonių, turinčių virusinių (PVY ir PLRV) infekcijų požymių, neturi būti daugiau kaip 8,0 proc.;
 - 1.7. sertifikuotų Sąjungos B klasės augalų palikuonių, turinčių virusinių PVY ir PLRV infekcijų požymių, neturi būti daugiau kaip 10,0 proc.
2. Leistini nuokrypiai taikomi tik tuo atveju, jei virusines ligas sukelia Europoje paplitę virusai ir yra Europos Komisijos sprendimas.

Priedo pakeitimai:

Nr. [3D-219](#), 2017-03-30, paskelbta TAR 2017-03-30, i. k. 2017-05208

Nr. [3D-399](#), 2020-05-27, paskelbta TAR 2020-05-27, i. k. 2020-11246

SĖKLINIŲ BULVIŲ ETIKETĖS REIKALAVIMAI

1. Ant superelitinių, elitinių ir sertifikuotų sėklinių bulvių fasuočių ir konteinerių tvirtinamos tarnybos etiketės turi būti naujos, ne mažesnės kaip 110×67 mm dydžio, išskyrus Rinkai tiekiamų sėklinių bulvių privalomųjų reikalavimų aprašo 18.7.3 papunktyje nurodytą atvejį, joms suteiktas eilės numeris. Etiketėje nurodoma:

Punkto pakeitimai:

Nr. [3D-826](#), 2020-12-01, paskelbta TAR 2020-12-01, i. k. 2020-25731

1.1. superelitinių sėklinių bulvių:

1.1.1. ženklinančios institucijos nuoroda „VAT-LT“;

1.1.2. augalo rūšis;

1.1.3. veislė;

1.1.4. siuntos numeris;

1.1.5. kategorija / klasė / karta;

1.1.6. ženklinimo data (metai, mėnuo);

1.1.7. Neteko galios nuo 2020-02-01

Papunkčio naikinimas:

Nr. [3D-65](#), 2020-01-31, paskelbta TAR 2020-01-31, i. k. 2020-02296

1.1.8. Neteko galios nuo 2020-02-01

Papunkčio naikinimas:

Nr. [3D-65](#), 2020-01-31, paskelbta TAR 2020-01-31, i. k. 2020-02296

1.2. elitinių ir sertifikuotų sėklinių bulvių:

1.2.1. žodžiai „EB taisyklės ir standartai / EC rules and standards“;

1.2.2. ženklinančiosios institucijos nuoroda „VAT-LT“;

1.2.3. augalo rūšis;

1.2.4. veislė;

1.2.5. siuntos numeris;

1.2.6. kategorija / klasė / karta;

1.2.7. dydis (mm);

1.2.8. ženklinimo data (metai ir mėnuo);

1.2.9. išauginimo šalis;

1.2.10. deklaruojamas neto svoris;

1.2.11. Neteko galios nuo 2020-02-01

Papunkčio naikinimas:

Nr. [3D-65](#), 2020-01-31, paskelbta TAR 2020-01-31, i. k. 2020-02296

1.2.12. Neteko galios nuo 2020-02-01

Papunkčio naikinimas:

Nr. [3D-65](#), 2020-01-31, paskelbta TAR 2020-01-31, i. k. 2020-02296

1.3. ant tiekiamų rinkai sėklinių bulvių, dėl kurių įtraukimo į Augalų veislių sąrašą buvo pateikta ir įregistruota paraiška (toliau – paraiška) tarnyboje, fasuočių tvirtinama oranžinės spalvos etiketė, kuriai suteiktas eilės numeris ir kurioje nurodoma:

1.3.1. ženklinančiosios institucijos nuoroda „VAT-LT“;

- 1.3.2. siuntos numeris;
- 1.3.3. ženklinimo data (metai, mėnuo);
- 1.3.4. augalo rūšis;
- 1.3.5. veislės pavadinimas ir paraiškos numeris (dauginamosios medžiagos tiekėjo pateiktos ir tarnyboje įregistruotos paraiškos numeris);
- 1.3.6. žodžiai „oficialiai dar neįtraukta veislė“;
- 1.3.7. žodžiai „tik tyrimams ir bandymams“;
- 1.3.8. jeigu veislė genetiškai modifikuota, žodžiai „genetiškai modifikuota veislė“;
- 1.3.9. sėklinių bulvių dydis;
- 1.3.10. deklaruojamas neto svoris;
- 1.3.11. jei bulvės yra chemiškai apdorotos, nurodoma apdorojimo medžiaga ir apytikris grynojo svorio ir bendro svorio santykis;
- 1.4. saugotinių sėklinių bulvių veislių fasuotės ar konteineriai turi turėti tiekėjo etiketę, atspausdintą užrašą ar spaudą, kuriame turi būti nurodyta:
 - 1.4.1. žodžiai „EB taisyklės ir standartai“;
 - 1.4.2. asmens, atsakingo už etikečių ar jo tapatybės ženklo pritvirtinimą, pavardė ir adresą;
 - 1.4.3. ženklinimo data (metai);
 - 1.4.4. augalo rūšis;
 - 1.4.5. saugotinos sėklinių bulvių veislės pavadinimas;
 - 1.4.6. žodžiai „saugotina sėklinių bulvių veislė“;
 - 1.4.7. sėklinių bulvių kilmės rajonas;
 - 1.4.8. jei saugotinos sėklinių bulvių veislės išauginimo rajonas nesutampa su kilmės rajonu, pateikia nuoroda į rajoną, kuriame išaugintos sėklinės bulvės;
 - 1.4.9. siuntos atpažinimo numeris, kurį suteikia asmuo, atsakingas už etikečių pritvirtinimą;
 - 1.4.10. deklaruojamas neto svoris;
 - 1.4.11. jei sėklinės bulvės yra chemiškai apdorotos, nurodoma apdorojimo medžiaga ir apytikris grynojo svorio ir bendro svorio santykis.
2. Etiketės spalva žymi sėklinių bulvių kategoriją:
 - 2.1. superelitinių Sąjungos PBTC ir Sąjungos PB klasių sėklinių bulvių – balta su violetine 5 mm pločio įžambia juosta nuo kairiojo į dešinę apatinį kampą;
 - 2.2. elitinių Sąjungos S, Sąjungos SE, Sąjungos E klasių sėklinių bulvių – balta;
 - 2.3. sertifikuotų Sąjungos A ir Sąjungos B klasių sėklinių bulvių – mėlyna.
3. Sėklinių bulvių siuntai suteikiamas numeris, kuriame žymimi:
 - 3.1. pasėlio aprobavimo metai (dviženklis skaičius);
 - 3.2. apskrities (auginimo vietovės) pavadinimas (santrumpa);
 - 3.3. dauginamosios medžiagos tiekėjo pažymėjimo numeris;
 - 3.4. sėklinių bulvių siuntos eilės numeris;
 - 3.5. lauko Nr.;
 - 3.6. šalies kodas (LT).
4. Augalo paso informacija etiketėje turi būti pateikiama kaip nurodyta 2016 m. spalio 26 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) 2016/2031 dėl apsaugos priemonių nuo augalų kenkėjų, kuriuo iš dalies keičiami Europos Parlamento ir Tarybos reglamentai (ES) Nr. 228/2013, (ES) Nr. 652/2014 ir (ES) Nr. 1143/2014 ir panaikinamos Tarybos direktyvos 69/464/EEB, 74/647/EEB, 93/85/EEB, 98/57/EB, 2000/29/EB, 2006/91/EB ir 2007/33/EB (OL 2016 L 317, p. 4), su paskutiniais pakeitimais, padarytais 2017 m. kovo 15 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu (ES) 2017/625 (OL 2017 L 95, p. 1), VII priedo C ir D dalyse ir 2017 m. gruodžio 13 d. Komisijos įgyvendinimo reglamento (ES) 2017/2313, kuriuo nustatomos augalų vežimo Sąjungos teritorijoje pasų ir augalų įvežimo į saugomą zoną ir vežimo joje pasų formos specifikacijos (OL 2017 L 331, p. 44), priedo C ir D dalyse.

Papildyta punktu:

Nr. [3D-65](#), 2020-01-31, paskelbta TAR 2020-01-31, i. k. 2020-02296

Priedo pakeitimai:

Nr. [3D-219](#), 2017-03-30, paskelbta TAR 2017-03-30, i. k. 2017-05208

7 priedas. Neteko galios nuo 2020-02-01

Priedo naikinimas:

Nr. [3D-65](#), 2020-01-31, paskelbta TAR 2020-01-31, i. k. 2020-02296

Priedo pakeitimai:

Nr. [3D-219](#), 2017-03-30, paskelbta TAR 2017-03-30, i. k. 2017-05208

Pakeitimai:

1.

Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministerija, Įsakymas

Nr. [175](#), 2002-05-10, Žin., 2002, Nr. 49-1918 (2002-05-17), i. k. 1022330ISAK00000175

Dėl 2000 m. birželio 30 d. įsakymo Nr. 215 "Dėl Privalomųjų reikalavimų sėklinėms bulvėms" dalinio pakeitimo

2.

Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministerija, Įsakymas

Nr. [3D-278](#), 2004-04-30, Žin., 2004, Nr. 86-3143 (2004-05-28), i. k. 1042330ISAK003D-278

Dėl žemės ūkio ministro 2000 m. birželio 30 d. įsakymo Nr. 215 "Dėl Privalomųjų reikalavimų sėklinėms bulvėms" pakeitimo

3.

Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministerija, Įsakymas

Nr. [3D-189](#), 2005-04-04, Žin., 2005, Nr. 45-1480 (2005-04-07), i. k. 1052330ISAK003D-189

Dėl žemės ūkio ministro 2000 m. birželio 30 d. įsakymo Nr. 215 "Dėl privalomųjų reikalavimų sėklinėms bulvėms" pakeitimo

4.

Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministerija, Įsakymas

Nr. [3D-243](#), 2005-04-29, Žin., 2005, Nr. 59-2080 (2005-05-10), i. k. 1052330ISAK003D-243

Dėl žemės ūkio ministro 2000 m. birželio 30 d. įsakymo Nr. 215 "Dėl Privalomųjų reikalavimų sėklinėms bulvėms" pakeitimo

5.

Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministerija, Įsakymas

Nr. [3D-382](#), 2008-07-14, Žin., 2008, Nr. 83-3325 (2008-07-22), i. k. 1082330ISAK003D-382

Dėl žemės ūkio ministro 2000 m. birželio 30 d. įsakymo Nr. 215 "Dėl Privalomųjų reikalavimų sėklinėms bulvėms" pakeitimo

6.

Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministerija, Įsakymas

Nr. [3D-431](#), 2009-06-16, Žin., 2009, Nr. 76-3139 (2009-06-27), i. k. 1092330ISAK003D-431

Dėl žemės ūkio ministro 2000 m. birželio 30 d. įsakymo Nr. 215 "Dėl Privalomųjų rinkai tiekiamų sėklinių bulvių reikalavimų aprašo patvirtinimo" pakeitimo

7.

Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministerija, Įsakymas

Nr. [3D-678](#), 2010-07-20, Žin., 2010, Nr. 91-4826 (2010-07-31), i. k. 1102330ISAK003D-678

Dėl Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro 2000 m. birželio 30 d. įsakymo Nr. 215 "Dėl Privalomųjų rinkai tiekiamų sėklinių bulvių reikalavimų aprašo patvirtinimo" pakeitimo

8.

Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministerija, Įsakymas

Nr. [3D-938](#), 2015-12-18, paskelbta TAR 2015-12-23, i. k. 2015-20236

Dėl žemės ūkio ministro 2000 m. birželio 30 d. įsakymo Nr. 215 „Dėl Privalomųjų rinkai tiekiamų sėklinių bulvių reikalavimų aprašo patvirtinimo“ pakeitimo

9.

Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministerija, Įsakymas

Nr. [3D-538](#), 2016-09-19, paskelbta TAR 2016-09-19, i. k. 2016-23702

Dėl žemės ūkio ministro 2000 m. birželio 30 d. įsakymo Nr. 215 „Dėl Rinkai tiekiamų sėklinių bulvių privalomųjų reikalavimų aprašo patvirtinimo“ pakeitimo

10.

Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministerija, Įsakymas

Nr. [3D-219](#), 2017-03-30, paskelbta TAR 2017-03-30, i. k. 2017-05208

Dėl žemės ūkio ministro 2000 m. birželio 30 d. įsakymo Nr. 215 „Dėl Rinkai tiekiamų sėklinių bulvių privalomųjų reikalavimų aprašo patvirtinimo“ pakeitimo

11.

Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministerija, Įsakymas

Nr. [3D-589](#), 2019-10-28, paskelbta TAR 2019-10-28, i. k. 2019-17041

Dėl žemės ūkio ministro 2000 m. birželio 30 d. įsakymo Nr. 215 „Dėl Rinkai tiekiamų sėklinių bulvių privalomųjų reikalavimų aprašo patvirtinimo“ pakeitimo

12.

Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministerija, Įsakymas

Nr. [3D-65](#), 2020-01-31, paskelbta TAR 2020-01-31, i. k. 2020-02296

Dėl žemės ūkio ministro 2000 m. birželio 30 d. įsakymo Nr. 215 „Dėl Rinkai tiekiamų sėklinių bulvių privalomųjų reikalavimų aprašo patvirtinimo“ pakeitimo

13.

Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministerija, Įsakymas

Nr. [3D-399](#), 2020-05-27, paskelbta TAR 2020-05-27, i. k. 2020-11246

Dėl žemės ūkio ministro 2000 m. birželio 30 d. įsakymo Nr. 215 „Dėl Rinkai tiekiamų sėklinių bulvių privalomųjų reikalavimų aprašo patvirtinimo“ pakeitimo

14.

Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministerija, Įsakymas

Nr. [3D-826](#), 2020-12-01, paskelbta TAR 2020-12-01, i. k. 2020-25731

Dėl žemės ūkio ministro 2000 m. birželio 30 d. įsakymo Nr. 215 „Dėl Rinkai tiekiamų sėklinių bulvių privalomųjų reikalavimų aprašo patvirtinimo“ pakeitimo

15.

Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministerija, Įsakymas

Nr. [3D-260](#), 2024-03-28, paskelbta TAR 2024-03-28, i. k. 2024-05674

Dėl žemės ūkio ministro 2000 m. birželio 30 d. įsakymo Nr. 215 „Dėl Rinkai tiekiamų sėklinių bulvių privalomųjų reikalavimų aprašo patvirtinimo“ pakeitimo